

L'esclafit del 'Tomaco'

—Xe, Tomaco, què fas tu per ací?

L'amic de joventut es va sorprendre quan va trobar fa gairebé dos anys Vicent Sanz en un lloc on mai no l'hauria imaginat: la plaça de bous de València.

—Home, quant de temps! Mira, ja veus, deixant-me veure. Però no em digues "Tomaco", tu, dis-me Vicent.

—Però si a tu no t'havien agradat mai els bous! Vaja, com has canviat, amb un *puro* en la boca i tot, tu que ni fumaves ni bevies.

—Clar, en política has de donar una imatge agressiva, anar al futbol i als bous. I fumar *puros*, i si són havans, millor.

L'amic de Sanz se'n va anar al seu lloc sorprès i cavil·lós. L'home que acabava de tenir al davant, no tenia res a veure amb el jove tímid que recordava passejant per Almenara. Aquest mateix home, resolt, planificat i fumador, ha causat recentment un terratrèmol polític que ha abocat el PP al sac social de la corrupció i la sospita. Perquè en el cas Sanz, més enllà de les certeses que confirmen la predisposició envers el lucre del principal implicat, tot està envoltat de rumors, silencis i interrogants.

La cinta. El passat dimarts 21 de juny, un informe i una cinta arribaven al despatx de María Consuelo Reyna, directora i copropietària del diari conservador *Las Provincias*, i dona de Jesús Sánchez Carrascosa, cap de gabinet d'Eduardo Zaplana, president del PP al País Valencià. El missatge anava signat amb un remitent ben indeterminat: "Un amic votant del PP". Als papers, el desconegut mostrava el seu ressentiment contra el tipus d'actuacions que reflectia la casset, perquè les considerava indignes del Partit Popular. La cinta que s'anunciava de cinc minuts, resultà ser una llarga conversa de 45 minuts (que es pressuposa que va tenir lloc durant les festes falleres de 1993) entre Vicent Sanz i, presumptament, l'empresari i perit agrònom Vicent Conesa, amic personal del polític des de l'època d'estudis. Al llarg del diàleg, Sanz afirmava que havia decidit fer immersió en aigües polítiques per enriquir-se, i que desitjava poder ser el pròxim vice-president de la Generalitat per fer i desfer al seu gust. A partir d'aquí, una frenètica activitat periodística, que ha arribat als mitjans estatals, ha anat convertint el cas en una immensa caixa de sorpreses on cada detall i filtració feia més tèrbola encara la figura de Vicent Sanz.

Les distintes informacions apunten aspectes

Una gravació filtrada on Vicent Sanz, ara ex-president provincial del PP valencià, confessa el seu propòsit d'enriquir-se amb la política, trasbalsa els engranatges del Partit Popular. El fet refresca la memòria col·lectiva sobre el cas Naseiro, una crònica sobre la corrupció política que tenia una segona part anunciada.

diferents: hi ha fragments de conversa en què s'insinua que Zaplana està implicat en fosques operacions financeres a Benidorm (vegeu article, pàg. 25). També s'hi fan greus acusacions de Sanz contra la facció del PP representada per Rita Barberà, i s'al·ludeix a dirigents populars alacantins... Tot amb una tècnica de gravació, segons aquells que han escoltat la cinta, altament depurada i professional. Sobre la premsa han plogut notícies i comentaris que asseveren que Sanz havia manifestat més d'una vegada en públic la seua ànsia per fer-se partícip de l'escola de guanys del *pelotazo*. Comentaris filtrats que fan abstractes referències a maletins plens de diners que navegaven als bancs des de l'Ajuntament, o col·laboradors de Sanz assegurant que aquest i els seus íntims estan blindats per dossiers contra altres faccions intestines del PP, no han fet més que centrar els ulls de l'opinió pública en l'emboïllament de la qüestió. Vicent Sanz ja no és president provincial de la dreta, i també ha dimisit el càrrec de secretari del grup parlamentari conservador al Parlament valencià. Però es nega a deixar el seu escó de diputat fins que una comissió d'investigació de recent formació es pronuncie sobre l'afer. Aquest fet ha estat un poderós argument perquè Aznar desconfie definitivament del sector zaplanista del partit (sempre ha mostrat més simpatia per Rita Barberà), vist que el president regional no ha pogut aconseguir el que era una consigna de Madrid: fora Sanz, de tots els seus càrrecs. És el mandat central contra un home amb una trajectòria vital esquitxada de situacions que el transportaren de l'ascensió marcial a la caiguda en desgràcia.

Camí imparable. Vicent Sanz Monlleó naix a Almenara al 1946 al si d'una família de la classe mitjana-alta rural. El malnom de "Tomaco" li ve dels avantpassats, i així és com és conegut a Almenara pels pocs amb qui tenia relació. Fill únic, els veïns coincideixen a dir que era un xic introvertit i d'apariència malaltissa, però amb capacitat de coordinació. "Ell organitzava les carreres quan érem nens, però no hi participava mai. Era d'aquesta classe de persones", comenta un amic de la infantesa. Segons asseguren alguns dels que compartiren els seus primers anys, la seua mà dreta era Amadeu Montesinos, germà de llet de Sanz, la dona del qual figurava entre els primers llocs de la llista del PP en els passats comicis municipals.

Com la majoria de fills de casa bona de la zona, va anar a cursar els primers estudis al col·legi dels pares Salesians de Borriana, per a continuar la seua formació acadèmica a l'Escola

Vicent Sanz és l'home que ha convulsat la dreta valenciana.

d'Enginyeria de València. Allí coneix Vicent Conesa, amb qui forja una forta amistat. Anys més tard l'inici d'aquesta relació cordial intervindria involuntàriament en la mort pública del mateix Vicent Sanz. Els llaços entre els dos amics es tornarien tan fermes que Conesa seria el padrí d'un dels fills de Sanz. Aquest, després d'acabar la carrera, desenvolupa treballs relacionats amb la seua titulació (enginyer agrònom) fins que passa a formar part de les files dels treballadors de l'Institut Nacional de Empleo (INEM). De 1979 a 1982, Vicent Sanz va ocupar el càrrec de director provincial de l'Administració Institucional de Serveis Socioprofessionals (AISS), embrió del que seria l'INEM lleidatà. La Unió de Centre Democràtic (UCD), aleshores en el Govern, utilitzava l'AISS per a promoure políticament simpatitzants o militants.

A més de fer-se mereixedor del malnom de "Mr. Bidet" (se'n va instal·lar un al seu despatx), Lleida proporciona a Sanz un contacte fonamental: l'opunitat de crear una relació profunda amb Juan José Lucas, director general de l'AISS, qui seria després president de la Comunitat de Castella-Lleó, i un dels més enèrgics dels seus impulsors polítics. Per altra banda, Vicent Conesa, que fou director provincial de l'INEM al País Valencià, va aconseguir el trasllat a València per a Vicent Sanz quan aquest fou cessat a Lleida. Per la seua banda, Conesa fou substituït del seu càrrec al 1983 per ordre d'Eugeni Burriel (aleshores delegat del Govern a València). Fonts directes han assegurat en representació d'Eugeni Burriel que l'actual conseller d'Obres Públiques va cessar a Conesa en una operació de tràmit, a proposta del delegat de treball d'aquell temps. Enmig de tots aquests canvis, Vicent Sanz es casa amb la murciana María Dolores Rodríguez, amb la qual té tres fills, i de la qual es divorciaria accidentadament fa sis mesos. Al 1989, Sanz guanya un concurs-oposició per a la Radio Televisió Valenciana (RTVV) i passa a formar part del consell d'administració de la casa, on coneix Manuel Tarancón, home fort del PP valencià, qui seria aliat polític de Sanz durant llarg temps. Al congrés popular d'Alboraià de 1989, Vicent Sanz, que havia entrat feia poc al partit travessant el pont d'argent que li brindaven els seus contactes, té la

seua oportunitat: Madrid veu en l'home d'Almenara la solució a les tensions internes que en aquell moment assolaven la formació. I després d'haver estat nomenat president del comitè electoral provincial, el sector d'Aliança Popular del partit dona força a la seua candidatura com a president provincial, tot i que l'anomenat grup

Vicent Sanz. L'ex-president del PP valencià era l'home designat pels conservadors per facilitar l'acces d'Eduardo Zaplana a la presidència de la Generalitat valenciana.

de Valladolid (el liderat per Aznar) també acabaria veient amb bons ulls la maniobra.

Després d'agafar excedència al consell d'administració de RTVV, Sanz es dedica de ple a la seua carrera política. I és en aquell moment quan comença a refulgir. Fins ara, havia estat considerat com un home gris, que no despertava atenció ni passions. Però tot canvia. Sanz posa ordre dins del partit i es guanya fama d'implacable. Col·loca la seua dona dins de l'Ajuntament (circumstància molt discutida) com a assessora de la Regidoria de Trànsit, lloc on continua treballant, i a l'últim congrés del PP, Vicent Sanz és designat com la persona que havia de llevar espines en el camí d'Eduardo Zaplana envers la Generalitat valenciana. De fet, és conegut que Sanz, juntament amb Zaplana, va estar al darrere de la liquidació política de l'anterior líder del partit valencià, Pedro Agramunt. Avui, aquells que el temien per exercicis eliminators com aquest, veuen Sanz com una molèstia desafortunada. Tot i que Manuel Tarancón, president provincial en funcions, considera el cas Sanz com "un trist incident de component personal que no afecta el partit", la sensació al carrer i als passadissos parlamentaris és que la ferida produïda a les entranyes orgàniques conservadores pot desembocar en una imparable hemorràgia interna.

Joan M. Oleaque

Premis Nacionals de Teatre i Dansa 1994

PREMI NACIONAL IGNASI IGLESIAS
(textos teatrals)

PREMI NACIONAL XAVIER FÀBREGAS
(projectes d'investigació i d'assaig sobre les arts de l'espectacle)

PREMI NACIONAL ADRIÀ GUAL
(projectes de muntatge)

PREMI NACIONAL RICARD MORAGAS
(coreografies de dansa)

Demaneu les bases a:

INSTITUT DEL TEATRE DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA
Sant Pere més baix, 7 - Tel. 268 20 78 - 08003 Barcelona

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
Portal de Santa Madrona, 6-8 - Tel. 412 56 40 - 08001 Barcelona

Generalitat de Catalunya

Diputació de Barcelona